Beste partijgenoten, ik ben ongelofelijk blij en trots. Blij en trots dat jullie mij het vertrouwen geven om deze prachtige lijst van onze geweldige partij aan te mogen voeren bij de komende verkiezingen. Ik vind het een grote eer. En een enorme uitdaging en ik ga die héél graag aan!

Jan en Agnes trokken in de Tweede Kamer vóór mij de kar en daarvoor wil ik ze ontzettend bedanken. Beste Jan, lieve Agnes, jullie hebben onze partij groot en relevant gemaakt. Ik weet hoe hard jullie gewerkt hebben, ik weet wat het jullie gekost heeft, en ik weet hoeveel dank onze partij aan jullie beiden verschuldigd is. Ik neem mijn hoed voor jullie beiden af! En dit congres doet dat met mij!

Dat geldt ook voor de overige Kamerleden, die jaren in de frontlinie op het Binnenhof actief waren, maar niet meer op de verkiezingslijst staan. Nu zitten ze er nog, dus afscheid nemen we nog niet. Dat doen we later wel. Er moet nog eerst heel hard gewerkt worden, daarna is het tijd voor een feestje. Maar vanaf deze plek wil ik hen toch al enorm danken. Paul en Arda, Marianne, Hugo en Trix – en natuurlijk voor onze eeuwig jonge nestor Remi. Met zulke kanjers te mogen werken, dat wens ik iedereen.

Ik ben dan wel nieuw als lijsttrekker, maar geen zorg: ik ben gepokt en gemazeld in deze partij waar ik al 30 jaar meeloop. Ik heb er dan ook veel vertrouwen in en heb, laat ik maar gelijk onbescheiden zijn, mijn geschiedenis mee. De plaats waar ik vandaan kom, Boxmeer, heeft een eeuwenoude en roemruchte geschiedenis. Dat Boxmeer is tijdens de Middeleeuwen als bruidsschat geschonken aan een Gelderse landheer. Gelukkig voor hem bestond de SP toen nog niet, anders hadden we dat vast en zeker voorkomen. Al in die middeleeuwen noemden ze het oude Boxmeer – echt waar! - 'het Roode Land'. Het kan geen toeval zijn, dat het moderne Boxmeer nu nog steeds ‘het rode land’ is, waar onze partij al jarenlang een politieke hoofdrol speelt. Eerst als de leider van de oppositie, en nu als een van de leidende krachten van de coalitie. Wij hebben daar als SP na twee verplichte herindelingen en een hoop bestuurlijk gedoe een grote schoonmaak gehouden en laten zien dat de SP, juist in moeilijke tijden er staat voor de mensen.

En nu wil ik voor Nederland doen wat ik eerder in Boxmeer deed. Opkomen voor mensen, hen motiveren en mobiliseren, hun problemen onderkennen, en ze daarna aanpakken en oplossen.

Ik wil iedereen duidelijk maken en vooral laten ervaren dat de SP de partij is van de hoop en vooral de partij van het nieuwe optimisme.

Dames en heren, ik zeg het vol overtuiging: als onze partij nog niet had bestaan, dan hadden wij hem vandaag moeten oprichten. Juist in crisistijd geven wij mensen zekerheid. En dat is precies wat mensen nodig hebben, nu anderen met permissie zo’n puinhoop van de samenleving aan het maken zijn.

Want, zeg nou zelf, een puinhoop is het! We zijn opgezadeld : Met een economische puinhoop, een sociale puinhoop en een politieke puinhoop.

Het is een economische puinhoop, veroorzaakt door een ongeremd kapitalisme, gokkende bankiers en bestuurders het allemaal laten gebeuren. Zij hebben van de wereld een groot casino gemaakt en namen onverantwoorde risico’s. En nu de crisis betaald moet worden, willen zij de rekening naar anderen doorschuiven, terwijl ze zelf alweer zijn begonnen met het uitkeren van bonussen. Ik dacht het niet !

Dan de sociale puinhoop, veroorzaakt door de kabinetten Balkenende, die de tweedeling in onze samenleving op alle terreinen heeft vergroot. Terwijl de banken met overheidssubsidies werden gered, bleven grote groepen kinderen opgroeien in armoede. Terwijl in de publieke sector managers

baantjes onder elkaar verdeelden ver boven de Balkenendenorm, wordt van gewone mensen gevraagd koopkracht in te leveren en twee jaar langer door te werken. Ik dacht het niet !

Dan de politieke puinhoop, veroorzaakt door politici die de publieke sector in de uitverkoop hebben gedaan, de bureaucratie bevorderde, de integratieproblemen weigerde aan te pakken en de veiligheidsproblemen in de wijken onderschatte, terwijl de maatschappij schreeuwde om maatregelen.

Drie puinhopen, met een rode lijn verbonden door de hoogmoedige ideologie van het neoliberalisme.

Die begon in de jaren ’80 met de liberale slogan ‘gewoon jezelf kunnen zijn’. En die eindigt nu in crisistijd met het botte commentaar ‘bekijk het maar, wij gaan daar niet over’ als mensen om respect voor, en bescherming van eerder erkende rechten vragen. En ondertussen doen zij die verantwoordelijk waren voor het beleid nog steeds alsof we hen dankbaar moeten zijn. Ik dacht het niet !

Het is eigenlijk ontzettend raar. Je zou verwachten dat degenen die het kapitalisme vrij baan gaven, de publieke sector in de uitverkoop deden, de bankiers tot bazen van dit land en deze wereld maakten, dat die politici nu in een pak van pek en veren zouden rondlopen. Maar ze lopen juist te pronken dat zij nu na het maken van de problemen nu er de oplossing voor hebben. Het is als de pyromaan die zichzelf promoot als de beste nieuwe commandant van de brandweer.

Natuurlijk, even hebben ze ‘sorry’ gezegd. Sorry voor het graaien, sorry voor de hebzucht, sorry voor het gat dat onze vrienden in de schatkist hebben geslagen. Maar zijn die politici er klaar mee, als ze even sorry zeggen? Ik dacht het niet!

Ik hoop, met jullie, dat veel kiezers zich op 9 juni realiseren hoe veel schade zij hebben berokkend.

Beste mensen, Het is nú tijd om af te rekenen, tijd om de boel op te ruimen, tijd om de bezem door de tent te halen tijd om de zaak stevig in het sop te zetten en op te frissen.

Dames en heren, hier en in het land: waar het op 9 juni over gaat, is wat hier achter mij staat:

GROTE SCHOONMAAK!

Grote schoonmaak. Onder dat motto gaan wij campagne voeren. Grote schoonmaak. De bezem erdoor, de spons erover. Je voelt het en je ruikt het, zo gauw als je het zegt. We ruimen op wat nutteloos en overbodig is. We maken schoon wat vervuild is. We snijden weg wat vervet is. We zetten recht wat krom is.

Zo krijgen we nieuwe ruimte en frisse lucht, om te bouwen aan een beter Nederland. Grote schoonmaak. Ik heb er zin in. En hopelijk U ook?

En dus gaan deze verkiezingen niet langer over hoofddoekjes en theemutsen. Niet meer over hoe je mensen tegen elkaar kunt opzetten. Maar ook niet meer over pappen en nathouden. Vergeet al dat vage gedoe over hoofddoeken en theemutsen, en neem liever met mij uw hoed af voor de geweldige strijd en de prachtige overwinning van de poetsdoeken. De poetsdoeken van de schoonmakers van dit land. De vaandels van de sociale strijd voor respect en eerlijkheid. Beste schoonmakers van Nederland, ik feliciteer jullie van harte met het winnen van jullie strijd voor meer respect en meer zekerheid in crisistijd. Laat anderen daaraan een voorbeeld nemen!

Deze verkiezingen gaan er ook niet over wie premier wordt maar wat het beleid wordt. Laat u niks wijsmaken. Het is gewoon niet waar. Herinnert u zich het nog, toen we Paars kregen? Op de vraag

wat hij ervan vond dat de PvdA de premier leverde, zei Frits Bolkestein: “Ach, zij de premier, wij het beleid!” Laat dat een waarschuwing zijn. Wat heb je aan een Cohen als premier, als die vervolgens het rechtse VVD of CDA beleid gaat uitvoeren ?!

Deze verkiezingen gaan over de toekomst van de publieke sector. En over de mensen die daar in werkzaam zijn. Zoals de postbodes die door het kabinet van CDA en PvdA genadeloos tegen elkaar werden uitgespeeld toen de postmarkt werd geliberaliseerd. Zoals de politieagenten die door bonnendruk, bureaucratie en bezuinigingen het plezier in hun werk verliezen, omdat zij zelf het liefst op straat aan de slag willen. Zoals de buschauffeurs die door bezuinigingen en aanbestedingen onzeker zijn over hun werk, en gebukt gaan onder een steeds zwaardere werkdruk. Zoals de onderwijzers, van wie van alles verlangd wordt maar aan wie steeds minder mogelijkheden worden geboden om te doen waar ze goed in zijn: anderen iets te laten leren. Zoals de verpleegsters en verzorgers, die zich de benen onder het lijf uitlopen maar botsen op de ene na de andere beperking om mensen de hulp en zorg te geven die ze nodig hebben.

Deze verkiezingen gaan over de AOW. CDA, VVD en PvdA willen ons wijs maken dat de verhoging van de AOW leeftijd al rond is. Onzin ! De kiezer, díe is nu aan zet. Híj – zij - mag het zeggen. Nemen we mensen twee jaar AOW af? Of gaan we er nu voor zorgen dat al die mensen die nu aan de kant staan, en al die mensen die tussen de 50 en de 65, die nu hun baan kwijt zijn, weer aan het werk krijgen en houden? Laten daar eerst voor zorgen. Dan kunnen we de AOW gewoon op 65 houden en doen wat we Drees beloofde: dat ouderdom en armoe nooit meer in één zin hoeven te worden gebruikt.

Deze verkiezingen gaan over solidariteit in de zorg. Wij zullen nooit accepteren dat er een eigen risico van honderden euro's komt in de zorg waarmee de solidariteit tussen zieken en gezonden wordt aangetast en de rekening van de crisis gelegd wordt bij chronisch zieken, ouderen en gehandicapten. Daar ga ik hoogstpersoonlijk voor liggen.

Deze verkiezing gaan over de toegankelijkheid van de zorg. Want reken maar als rechts het hier voor het zeggen krijgt, je voortaan geld moet meenemen als je naar de dokter gaat. Vijf euro spreekuur-belasting, wie verzint er zo iets? Alsof je voor je lol naar de dokter gaat.

En reken maar, dat dan het basispakket zal worden uitgekleed en particuliere zorg overal de kop gaat opsteken. Daar gaan deze verkiezingen over: accepteren we tweedeling in de zorg en maken we van de zorg een markt? Nee natuurlijk niet, daar gaan wij dwars vóór liggen!

Deze verkiezingen gaan over de toekomst van ons onderwijs. Veel partijen willen de rekening van de crisis neerleggen bij de studenten door de studiefinanciering af te schaffen en om te zetten in een leenstelsel. Laat dat niet gebeuren. Steek studenten niet op voorhand op hun 18de in grote schulden. Gebleken is dat veel jongeren door zo’n drempel niet of minder gaan studeren. Daarmee ontnemen wij hen de kans zich optimaal te optimaal te ontwikkelen en een vak te leren. Daarom, handen af van de studiefinanciering en steek jongeren niet onnodig in de schulden !

Deze verkiezingen gaan over de kwaliteit van ons onderwijs. Ik heb jaren voor de klas gestaan. Ik heb de ontwikkeling van weer samen naar school en passend onderwijs van dichtbij mee gemaakt. Hoe mooi het pedagogische verhaal over passend onderwijs ook klinkt, de werkelijkheid blijkt veel weerbarstiger te zijn. Kinderen hebben het recht om op de juiste plek terecht te komen, daar waar zij het beste geholpen worden. Door vakkundige docenten en gespecialiseerde ondersteuners. Met het krampachtig vast houden aan het idee dat iedereen bij elkaar in één groep moet zitten om zo te leren omgaan met elkaar en met verschillen, doen we veel kinderen en leerkrachten tekort en blijkt het keer op keer vooral een bezuinigingsmaatregel te zijn.

En hoe mooi competentie gericht leren misschien ook klinkt, in de praktijk betekent het te vaak te grote zalen MBO'ers die teveel aan hun lot worden overgelaten, omdat te weinig leraren zich moeten bekommeren over teveel studenten. En dat terwijl bestuurders en managers bezig zijn met schaalvergroting, management taken en bureaucratische regeltjes. Al veel te lang staan schaalvergroting en centen voorop in het onderwijs. En niet het kind en de docent. Al veel te veel onderwijsvernielingen zijn over het onderwijs uitgestort. Terwijl er gekozen moet worden voor een kleinere schaal, kleinere klassen, een betere beloning en beter opgeleide docenten. Dáár gaan deze verkiezingen over.

Deze verkiezingen gaan over hoe Nederland in de wereld staat. Willen we parmantig vooraan staan als de wereldleiders elkaar ontmoeten? Vinden we een aangeschoven stoel in de G20 het allerbelangrijkste wat ons kan gebeuren? Willen we Nederland een machteloze provincie van een Europese superstaat maken? Zijn we bereid oorlog te blijven maken om mee te mogen tellen bij de grote jongens? Blijven we feiten verbergen, om kabinetten te sparen en ego's te strelen?

Of gaan we onze internationale verdragsverplichtingen centraal stellen, om mensenrechten te bevorderen, de armoede uit te bannen, en de internationale solidariteit concreet te maken? Maken we Europa niet steeds liberaler maar eindelijk eens een stuk socialer? En gaan we de NAVO omvormen en onderbrengen in een beschaafde internationale veiligheidsarchitectuur en in het kader van de Verenigde Naties?

Kortom, over al die ontzettend belangrijke zaken gaan deze verkiezingen. Ik hoop dat iedereen die dat begrijpt, niet thuis blijft maar gaat stemmen.

Karel Glastra van loon zei het zo mooi: Blijf niet mokkend aan de kant staan, Stel een daad en toon je moed, Laat je woede hand in hand gaan, Met het goede dat je doet.

Het is duidelijker dan ooit hoe de verhoudingen liggen. Rechts wil regeren. Als het kan alleen. Als het moet met anderen. PvdA, D66 en GroenLinks willen ook regeren.

Wij ook. Als het kan en als we er toe doen, nemen wij onze verantwoordelijkheid. Maar wij zeggen daarbij heel duidelijk: met ons gaat het niet over rechts. Wij kiezen voor een sociaal beleid en dus voor een sociaal kabinet.

Laten we niet vergeten dat CDA, PvdA en VVD in gelijke mate verantwoordelijk zijn voor de staat van het land. CDA en VVD willen het nóg erger maken. Cohen lijkt een andere kant op te willen, maar bij de PvdA gaapt er altijd een enorm gat tussen woord en daad, dat heeft de geschiedenis wel geleerd. Ook bij de vorige verkiezingen zei men dat het anders moest: maar het werd met Balkenende IV meer van hetzelfde. Cohen en de PvdA zullen moeten kiezen, vóór de verkiezingen: pappen en nathouden, of verder met een progressief, links blok. Wij zijn voor het laatste. Zo'n blok zou voor de verkiezingen duidelijk moeten maken waar ze voor staat, welke punten ze in ieder geval gaat realiseren wanneer er meer dan 75 zetels worden gehaald.

Ik heb vijf voorstellen, die ik nu reeds wil inbrengen over hoe Nederland een sociale uitweg uit de crisis kan vinden: 1. Stop de vermarkting van publieke taken en draai dat terug waar dat kan. 2. Zorg voor beter onderwijs en een toegankelijke zorg voor iedereen zónder eigen risico. 3. Handen af van de sociale zekerheid en maak de inkomensverschillen wat kleiner. 4. Een betaalbaar huis voor iedereen. 5. En eerlijke belastingen.

Wie over die voorstellen wil praten, is van harte welkom. Wie ze terzijde schuift, bekent kleur. Mijn advies aan Job Cohen: sociale oplossingen realiseer je niet met rechtse vrienden. Jouw programma

klinkt aardig, maar is alleen mét de SP uit te voeren! Ga de kiezers dus niet voor de gek houden en maak nu duidelijk waar je staat..

Mijn advies aan de kiezer die nu nog twijfelt, heb ik voor het laatst bewaard. Kies voor de grote schoonmaak.

Want een stem op de SP telt maar liefst vier keer mee: Je maakt de SP sterk Je trekt de PvdA naar links Je stuurt Balkenende uit het Torentje En je laat de VVD er niet in.

Beste partijgenoten,

Ik ben er klaar voor. Klaar voor de grote schoonmaak. We gaan dit land opruimen en opfrissen. Om er een beter land aan over te houden.

Veel strijdlust. Veel succes!"